

**UCHWAŁA
RADY MIEJSKIEJ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ**

z dnia 2010 r.

w sprawie: nadania imienia Adama Marcelego Piwowara Sali Sesyjnej Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), na wniosek Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza

Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej uchwala:

- § 1.** Nadać imię Adama Marcelego Piwowara Sali Sesyjnej Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej
- § 2.** Pełna nazwa sali brzmi: Sala Sesyjna im. Adama Marcelego Piwowara
- § 3.** Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Dąbrowa Górnicza.
- § 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Dąbrowie Górniczej**

Agnieszka Pasternak

U Z A S A D N I E N I E

do projektu uchwały w sprawie: nadania imienia Adama Marcelego Piwowara Sali Sesyjnej Urzędu Miejskiego w Dąbrowie Górniczej.

ADAM PIWOWAR W historii Dąbrowy Górniczej pojawiało się kilka wybitnych jednostek, które miały istotny wpływ na rozwój miasta. Jedną z takich nietuzinkowych postaci był niewątpliwie Adam Piwowar-działacz niepodległościowy, nauczyciel i patriota silnie związany z regionem; prezydent Dąbrowy Górniczej w latach 1917-1923 i wieloletni członek władz miasta. Podobnie jak wiele ważnych osobistości minionej epoki - przełomu XIX i XX wieku oraz pierwszych lat niepodległości Polski - Adam Piwowar był człowiekiem, dla którego pojęcia takie jak honor, wierność zasadom i danemu sobie słowu nie były czczymi pojęciami. Przez całe swoje dorosłe życie w działalności społeczno-politycznej, pracy dydaktyczno-naukowej starał się być wierny zasadom wyrażonym w hasle, które było mottem jego postępowania w każdych warunkach: „Czystość myśli, słów i czynów”. Adam Marceli Piwowar urodził się w Dąbrowie Górniczej 29 października 1874 roku. Tutaj uczęszczał do Szkoły Powszechnej, a następnie do Prywatnego Gimnazjum w Miechowie. Po ukończeniu „Szttygarki” w 1896 roku i odbyciu obowiązkowej rocznej praktyki górniczej w kopalniach węgla kamiennego na terenie Zagłębia, Piwowar wyjechał do Niemiec z zamiarem studiowania mechaniki. Los jednak chciał inaczej i podczas wycieczki w Alpy poznał wybitnego profesora geologii Alberta Heima (1849-1937), twórcę szwajcarskiej szkoły kartografii geologicznej Alp i znakomitego pedagoga. Spotkanie to zaowocowało nie tylko przeniesieniem się Piwowara do Zurychu, na studia geologiczne u wspomnianego profesora, ale także przyjaźnią obu panów i znaczącym wpływem Heima na światopogląd Piwowara. Edukację ukończył Piwowar w 1902 roku ze stopniem naukowym doktora nauk przyrodniczych. W Szwajcarii, nawiązał kontakt i podjął aktywną współpracę ze Związkiem Zagranicznym Socjalistów Polskich, co nawiasem mówiąc, od razu zauważyli agenci rosyjskich tajnych służb, monitorujący polskie środowiska niepodległościowe za granicą. Będąc jeszcze w Zurychu Adam Piwowar został zaangażowany na stanowisko asystenta katedry geologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Stanowiska tego, niestety, nie zdołał objąć, gdyż drugiego dnia po powrocie do kraju, 16 kwietnia 1903 roku, został aresztowany przez policję rosyjską pod zarzutem przestępstw politycznych związanych z działalnością niepodległościową, kulturalno-oświatową i społeczną wśród młodzieży i robotników. Początkowo Piwowar był przetrzymywany w więzieniu w Piotrkowie, a następnie w Warszawie na Pawiaku i w osławionym X Pawilonie Cytadeli. Na mocy decyzji ówczesnego generał-gubernatora warszawskiego, bez wyroku sądowego, w trybie nakazu administracyjnego, został wysiedlony do Archangielska, na wybrzeże Oceanu Lodowatego. W Archangielsku mógł rozwijać swoją pasję geologiczną, ponieważ został zatrudniony w Muzeum Polarnym, gdzie zajmował się porządkowaniem i katalogowaniem bogatych zbiorów muzealnych. Był inicjatorem i kierownikiem wyprawy badawczej na wyspę polarną Nowa Ziemia. Jako ciekawostkę można dodać, że w 1932 roku rząd ZSRR, doceniając wkład Piwowara w badania na Nowej Ziemi, nazwał jego imieniem (Stanowiszczce Adama Leopoldowicza Piwowara) jedno z osiedli samojedzkich na zachodnim wybrzeżu tej wyspy. W 1904 roku jeszcze przed rozpoczęciem przygotowań do wyprawy, Adam Piwowar poślubił Halinę Czechowską współtwarzyszkę zesłania. W 1909 roku Piwowarom urodził się syn Lech, utalentowany poeta, więzień obozu w Starobielsku, rozstrzelany w 1941 roku w Katyniu. Wcześniej, w 1907 roku Piwowarom urodziła się córka, Barbara Piwowar, absolwentka Wydziału Ogrodnictwa Uniwersytetu Jagiellońskiego (zmarła w Krakowie w 1986 roku). Po powrocie z wyprawy na Nową Ziemię do Archangielska, na mocy amnestii zarządzonej w okresie wojny rosyjsko-japońskiej, Piwowar został uwolniony z wygnania i mógł powrócić do kraju. Pomijając jego osiągnięcia naukowe w zakresie geologii, wynikające z jego zainteresowań badawczych (odkrycia na Nowe Ziemi i osiągnięcia w badaniach geologicznych Zagłębia Dąbrowskiego, m.in. wykrycie nowych pokładów węgla oraz rud żelaza i cynku), należy wspomnieć, iż Piwowar był niezwykle aktywny w przekazywaniu swej wiedzy i jako świetny pedagog, i współpracownik wielu organizacji społecznych, jak Towarzystwo Kultury Polskiej, Uniwersytet dla Wszystkich, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, Polska Macierz Szkolna. Po I wojnie swe zbiory mineralogiczne z dawnego Muzeum im. Glogera przekazał Państwowej Szkole Górniczo-Hutniczej im. Staszica w Dąbrowie. W 1907 roku, wspólnie z Adamem Przesmyckim, Piwowar założył zagłębiowski oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Zajmował się także organizacją życia oświatowego w regionie, wygłaszał bezpłatnie pogadanki i odczyty naukowe na terenie Zagłębia Dąbrowskiego i Śląska. Zapoznawał słuchaczy z budową geologiczną ziem polskich, popularyzując przyrodoznawstwo krajowe. Z chwilą wybuchu pierwszej wojny światowej Piwowar zgłosił się do Legionów, ale na rozkaz dowództwa wrócił do Dąbrowy Górniczej z poleceniem zorganizowania batalionu zagłębiowskiego. W 11 września 1917 roku Adam Piwowar został wybrany pierwszym prezydentem Dąbrowy Górniczej. Stanowisko to piastował przez dwie kadencje, do 17 maja 1923 roku. W uznaniu zasług Rada Miejska przyznała mu godność Honorowego Obywatela Dąbrowy Górniczej. Nie jest to jedyne odznaczenie dla Adama Piwowara za działalność na rzecz miasta. W podziękowaniu za wieloletnią i niezwykle owocną pracę oraz w uznaniu zasług na rzecz rozwoju Dąbrowy Górniczej prezydent Rzeczypospolitej nadał mu order Polonia Restituta. Przez niemal cały okres międzywojenny Piwowar był wykładowcą w Państwowej Szkole Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica, popularnej „Szttygarce”. Nawiasem mówiąc, już jako prezydent Dąbrowy Górniczej reaktywował tę szkołę, nieczynną w czasie wojny. Szczególnie zainteresowany rozwojem zaniedbanej przed wojną oświaty był także założycielem gimnazjum męskiego w swym rodzinnym mieście. Jako pedagog, wykładowca geologii i mineralogii w „Szttygarce”, Piwowar nie tylko

cieszył się szacunkiem ze względu na poziom swej wiedzy i umiejętności pedagogicznych, ale także dlatego, że zawsze pozostawał w bardzo serdecznych stosunkach z młodzieżą. Działał w Partii Pracy, w Bezpartyjnym Bloku Współpracy z Rządem, był także przewodniczącym Ligi Obrony Praw Człowieka i Obywatela. Niemal do końca swoich dni wykładał w Szkole Górniczo-Hutniczej i działał na rzecz propagowania oświaty w regionie. Zmarł 1 lutego 1939 roku w Dąbrowie Górniczej w domu przy ulicy H. Kołłątaja 21. Pogrzeb Piwowara był ogromną manifestacją żałobną, w której uczestniczyły tłumy mieszkańców Dąbrowy Górniczej i Zagłębia Dąbrowskiego. Dr Adam Piwowar jest przykładem na bezinteresowne oddanie się Ojczyźnie i Dąbrowie Górniczej. Mieszkańcy Zagłębia Dąbrowskiego, na rzecz którego działał, winni zachować Go w pamięci jako postać zasłużoną dla Dąbrowy Górniczej i całego regionu.

Prezydent Miasta
Zbigniew Podraza